

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง กระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และ 2) ศึกษาผลของแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน จำนวน 35 คน และกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน จำนวน 20 คน ตามลำดับ ใช้วิธีดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการศึกษาภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการกลุ่มเป้าหมายได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเสนอการสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สรุป

ส่วนที่ 1 สภาพและปัญหาเสพติดในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า

1. เขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง มียาเสพติดที่มีการแพร่กระจายอยู่ทุกกลุ่มวัยและครอบครัวโดยเฉพาะครอบครัวที่มีปัญหาในเรื่องทางเศรษฐกิจ การตกงาน ครอบครัวอย่าร้างและครอบครัวที่มีกรทิ้งเด็กให้อยู่กับญาติพี่น้องที่ไม่มีทักษะของการดูแลเด็กเป็นอย่างดี โดยยาเสพติดที่มีการแพร่กระจายมากที่สุดคือยาบ้า ที่สามารถซื้อหาได้ง่ายจากคนในชุมชนและคนนอกชุมชน โดยผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและเคยเข้าทัณฑสถานหรือเข้าสถานบำบัดมาแล้วมีแนวโน้มที่จะมีการสร้างเครือข่ายกับคนนอกชุมชนมากขึ้น

ผู้ติดยาเสพติดทั้งผู้ชายและผู้หญิงในพื้นที่บ้านปากปวนเมื่อถูกจับไปดำเนินคดีแล้วส่วนใหญ่จะหวนกลับมาเกี่ยวข้องกับใหม่อีกครั้งซึ่งอาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนที่อยู่แวดล้อม โดยที่ชุมชนก็มีความพยายามที่จะช่วยแก้ปัญหาด้วยการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด

ส่วนที่ 2 กระบวนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า

1. กระบวนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่าต้องผ่านกระบวนการต่างๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับในชุมชนในการเข้ามาร่วมกันคิด วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ร่วมกันคิดขึ้นมา อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการคิดแบบมีส่วนร่วมที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นคือกิจกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดถึงแม้ว่าจะมีการเรียนการสอนในโรงเรียนมาบ้าง หรือมีการจัดกิจกรรมมาแล้วอย่างต่อเนื่องก็ตามแต่สถานการณ์ของสังคม

จากการวิจัยกระบวนการควรจะเป็นขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ด้วยการระดมความคิดเห็น การปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติ และการนำเสนอกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาที่นั้นจากการศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเอาใจจริงเอาใจกับการจับกุมและมีบทลงโทษที่หนักขึ้น เนื่องจากโอกาสที่เยาวชนจะเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ส่วนแนวทางแก้ไขควรเน้นที่สถาบันครอบครัวเป็นตัวหลัก เพราะถือว่าเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นในการอบรมเลี้ยงดูและดูแลเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ดี ส่วนโรงเรียนก็มีบทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการติดยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมและประเทศโดยรวมโดยการแสดงให้เห็นและตระหนักถึงพิษภัยที่ร้ายแรง

2. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน จากการดำเนินกิจกรรมการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการมีการรับรู้สถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในชุมชน ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีมาตรฐานในการกำจัดคนกลุ่มนี้ในลักษณะที่รุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการเดิมๆในลักษณะของการเตือนปราบปรามย่อมไม่ได้ผล ผู้ค้ายาเสพติด ผู้เสพยามีการเปลี่ยนวิธีการคิดใหม่และดำเนินชีวิตแบบไม่เกรงกลัว กฎหมาย จึงควรมีบทลงโทษที่รุนแรงเพื่อให้เกิดความเข็ดหลาบไม่กล้ากลับมากระทำอีก

แนวทางสร้างการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นโดยเฉพาะการดึงภาคีเครือข่ายอย่างสถานีตำรวจ วิทยาลัยชุมชน โรงเรียนบ้านปากปวนเข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเข้ามาร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลปากปวนเพื่อให้การดำเนินการป้องกันเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่โดยที่ ต้องมีการจัดการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นภาพการรณรงค์ที่ชัดเจน

ส่วนที่ 3 แนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า

1. คะแนนความรู้ความเข้าใจความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง หลังการเข้าร่วมกิจกรรม ภาพโดยรวม อยู่ในระดับดีอย่างยิ่ง

A โดยมีคะแนนที่ทำได้รวมทั้งสิ้น 20 ราย เป็น 680 คะแนน คิดเห็นร้อยละ 97.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่าทุกรายอยู่ในระดับ ระดับคืออย่างยิ่ง A ทุกคน โดยมีคะแนนสูงสุดเต็ม 35 คะแนน จำนวน 5 คน รองลงมาคือ 34 คะแนน 11 คน และมีคะแนนต่ำที่สุด คือ 32 คะแนน จำนวน 1 คน

2. แนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ภาพโดยรวมอยู่ในระดับ คืออย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เป็นอันดับแรก ($\bar{x}=5.95$ S.D. =0.22) มี จำนวน 6 ข้อ คือ ข้อ 2 การร่วมกระบวนการพัฒนาเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในครั้งนี้ทำให้ท่านเสียเวลาไม่คุ้มค่า ข้อ 4 เนื้อหาในกระบวนการมีความน่าสนใจ ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อ 5 สถานที่และแหล่งการเรียนรู้มีความเหมาะสม ข้อ 9 กระบวนการระดมจิตทำให้ท่านได้มีโอกาสได้เกิดการเรียนรู้ใหม่มีมุมมองที่กว้างขึ้น ในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ข้อ 11 กิจกรรมกลุ่มทั้งรายคู่ กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่เป็นเทคนิคที่เหมาะสมต่อกระบวนการครั้งนี้ และข้อ 15 ภาพทั้งหมดของกระบวนการทำให้ท่านมีความประทับใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 13 ท่านได้รับการดูแลจากกระบวนการ ($\bar{x}=5.50$ S.D.=0.69)

อภิปรายผล

จากการศึกษาผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. สภาพและปัญหาเสพติดในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง มียาเสพติดที่มีการแพร่กระจายอยู่ทุกกลุ่มวัยและครอบครัวโดยเฉพาะครอบครัวที่มีปัญหาในเรื่องทางเศรษฐกิจ การตกงาน ครอบครัวอย่างร้างและครอบครัวที่มีการทิ้งเด็กให้อยู่กับญาติพี่น้องที่ไม่มีทักษะของการดูแลเด็กเป็นอย่างดี โดยยาเสพติดที่มีการแพร่กระจายมากที่สุดคือยาบ้า ที่สามารถซื้อขายได้ง่ายจากคนในชุมชนและคนนอกชุมชน โดยผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและเคยเข้าทัศนสถานหรือเข้าสถานบำบัดมาแล้วมีแนวโน้มที่จะมีการสร้างเครือข่ายกับคนนอกชุมชนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณิชธร ปุณณะปัญญา (2558) ที่พบว่า การเข้าไปพัวพันกับยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนนั้นมักเกิดจากความอยากรู้อยากลอง เนื่องยากเสพยาเสพติดหาซื้อได้ง่ายและรู้ช่องทางในการซื้อ รวมถึงการคบเพื่อนและการควบคุมตนเองไม่ได้จากการถูกชักชวนเพื่อให้เกิดการยอมรับเข้ากลุ่ม อย่างไรก็ตามและองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีการป้องปรามด้วยการรณรงค์การไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่ช่วยกันดูแลและให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสื่อเสียงตามสายในช่วงเย็น

จากการศึกษาพบว่าผู้ติดยาเสพติดทั้งผู้ชายและผู้หญิงในพื้นที่บ้านปากปวนเมื่อถูกจับไปดำเนินคดีแล้วส่วนใหญ่จะหวนกลับมาเกี่ยวข้องกับใหม่อีกครั้งซึ่งอาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยด้าน

ครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนที่อยู่แวดล้อม โดยที่ชุมชนก็มีความพยายามที่จะช่วยแก้ปัญหาด้วยการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ที่พบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการกลับไปเสพยาเสพติดสามารถแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยคือ ปัจจัยหลักคือด้านบุคคล เช่นเจตคติที่เชื่อการเสพยาเสพติดแล้วจะทำให้เกิดความมั่นใจขึ้นมา การลดความเครียด การคิดว่าทำให้เกิดความโก้ การเชื่อว่ายาเสพติดไม่เสียหายอะไรถ้าไม่ใช่พรีพรีโอ ยาเสพติดให้มีผลกำลัง ทำให้เกิดความเป็นผู้ใหญ่และมีความสามารถทางเพศที่สูงขึ้น รวมถึงการขาดทักษะมารการเผชิญปัญหาและไม่มีทักษะในการปฏิเสธที่เหมาะสมประกอบกับการมีความไม่สมดุลทางอารมณ์และไม่สามารถที่จะจัดการได้ เช่นความโกรธ ความวิตกกังวล ความซึมเศร้า และความรู้สึกด้อยค่า ปัจจัยที่รองลงมาคือด้านครอบครัว ประกอบด้วยความขัดแย้งภายในครอบครัวและสัมพันธ์ภาพของคนในครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วยการคบเพื่อนและการต้องอยู่กับสภาพแวดล้อมเดิมๆเช่นมีแหล่งอบายมุข มีสถานบันเทิง ซึ่งโอกาสที่จะกลับไปติดซ้ำก็เป็นไปได้สูง ดังนั้นจะป้องกันปัญหาการกลับมาเสพยาซ้ำนั้นต้องเริ่มแก้ที่ตัวบุคคลเป็นอันดับแรกโดยสร้างความตระหนักและเจตคติเชิงลบต่อยาเสพติดและควรเสริมสร้างสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถควบคุมตนเอง ส่งเสริมสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอีกทั้งช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและขอโอกาสต่อสังคมให้ต้องให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้เข้าทำงาน โดยทั้งนี้ควรมีนโยบายสนับสนุนให้มีการทำวิจัยจากงานประจำ (Routine to Research) โดยเน้นการศึกษาบำบัดแบบเชิงรุกการมีส่วนร่วมแบบพหุภาคีระหว่างภาครัฐเอกชน และชุมชน จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการรักษาบำบัดฟื้นฟูเพื่อป้องกันการหวนกลับไปใช้สารเสพติดอย่างถาวร ดังนั้นจึงต้องมีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักให้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีโอกาสเสี่ยงที่จะกลับไปอีกครั้ง โดยการสร้างความตระหนักรู้ในตนเอง และปรับเปลี่ยนเจตคติต่อการใช้สารเสพติดใหม่ให้ตระหนักถึงโทษ และผลเสียที่จะตามมา การส่งเสริมความตระหนักในความรัก และการสร้างความห่วงใยของพ่อแม่ภรรยา บุคคลในครอบครัว หรือคนใกล้ชิด ไม่อยากให้เสียใจ และเป็นทุกข์ หรือความต้องการเอาชนะค่าสบประมาณและการดูถูกดูแคลนจากคนอื่น จึงควรมีการใช้สัญลักษณ์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เช่น พระเครื่อง คำสั่งสอนของหลวงปู่ รูปพ่อแม่ หรือสิ่งที่เรารักที่สุดมาพกติดตัว เพื่อนำมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวเมื่อพบเจอกับปัจจัยกระตุ้นหรือสถานการณ์เสี่ยงต่อการหวนกลับไปเสพยาซ้ำ เสริมสร้างสภาพจิตใจที่เข้มแข็งให้มีการยับยั้งชั่งใจและควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เพราะบุคคลแม้เพียงนึกถึงยาเสพติด หรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด การพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลที่มีพื้นฐานเดิมของบุคลิกภาพที่อ่อนแอ และต้องการพึ่งพาผู้อื่นหาที่ยึดเหนี่ยวไม่ได้ก็พึ่งยาเสพติดแทน ซึ่งนี่คือ สาเหตุของการติดยาเสพติด ก็อาจนำไปสู่การหวนกลับไปเสพยาซ้ำได้ถ้าสามารถลดปัจจัยในด้านตัวบุคคลเหล่านี้ลงได้ก็จะทำให้ลดอัตราการกลับมาเสพยาซ้ำ ปัจจัยด้านครอบครัวก็มีส่วนสำคัญจะเห็นได้ว่าในเรื่องของความ

ขัดแย้งของบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้ชิดและปัญหาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลับไปเสพยาเสพติดซ้ำ (จิราวรรณ พรหมชาติ และ นรลักษณ์ เอื้อกิจ, 2553)

ดังนั้นจึงควรสร้างความเข้าใจ และนำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา ในบางกิจกรรมของการบำบัดเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในครอบครัวเพื่อลดความขัดแย้ง อีกทั้งรวมถึงให้ครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดแสดงความรู้สึกลงในการสนับสนุนให้หยุดเสพยา โดยการแสดงออกจะต้องแสดงออกที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมและสามารถรับรู้ได้เช่น การกอด การสัมผัส การร่วมทำกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์การให้รางวัล การพูดชมเชย ซึ่งจะสำคัญมากที่ครอบครัวต้องทำคือในช่วงที่ผู้เสพยาเปิดใจ รับรู้ถึงความห่วงใยและเอาใจใส่ของคนในครอบครัวในช่วงการบำบัดและช่วงแรกภายหลังจากการบำบัดเสร็จสิ้น ซึ่งเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงสูงต่อการหวนกลับไปเสพยาซ้ำ

2. กระบวนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่าต้องผ่านกระบวนการต่างๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับในชุมชนในการเข้ามาร่วมกันคิด วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ร่วมกันคิดขึ้นมา อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการคิดแบบมีส่วนร่วมที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นคือกิจกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดถึงแม้ว่าจะมีการเรียนการสอนในโรงเรียนมาบ้าง หรือมีการจัดกิจกรรมมาแล้วอย่างต่อเนื่องก็ตามแต่สถานการณ์ของสังคม สรุปลักษณะการควรจะเป็นขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ด้วยการระดมความคิดเห็น การปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติ และการนำเสนอกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหานี้จากการศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเอาใจจริงเอาใจกับการจับกุมและมีบทลงโทษที่หนักขึ้น เนื่องจากโอกาสที่เยาวชนจะเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ส่วนแนวทางแก้ไขควรเน้นที่สถาบันครอบครัวเป็นตัวหลัก เพราะถือว่าเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นในการอบรมเลี้ยงดูและดูแลเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ดี ส่วนโรงเรียนก็มีบทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการติดยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมและประเทศโดยรวมโดยการแสดงให้เห็นและตระหนักถึงพิษภัยที่ร้ายแรง ควรมีการตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหา ยาเสพติดมีรายละเอียดดังนี้ 1) การกำหนดแนวทางแก้ไขจากภาคีเครือข่ายร่วมกัน 2) จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง 3) นำรูปแบบของพื้นที่อื่นๆในจังหวัดเลยหรือจังหวัดอื่นๆมาทดลองใช้ 4) สร้างธรรมเนียมชุมชนร่วมกัน 5) ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และ 6) ร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

จากการดำเนินกิจกรรมการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการมีการรับรู้สถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในชุมชน ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีมาตรฐานในการกำจัดคนกลุ่มนี้ในลักษณะที่รุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการเดิมๆ ในลักษณะของการเตือน ปรามปรามย่อมไม่ได้ผล ผู้ค้ายาเสพติด ผู้เสพย์มีการเปลี่ยนวิธีการคิดใหม่และดำเนินชีวิตแบบไม่เกรงกลัว กฎหมาย จึงควรมีบทลงโทษที่รุนแรงเพื่อให้เกิดความเข็ดหลาบไม่กลับมากระทำอีก สอดคล้องกับ ชัยฤทธิ์ ศรีวาริรัตน์ (2556) ที่กล่าวว่า 1) นโยบายของภาครัฐกำหนดการแก้ไขและป้องกัน ปัญหายาเสพติดเป็น“วาระแห่งชาติ” โดยยึดหลักนิติธรรมในการปราบปรามลงโทษ ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพลและผู้ประพฤตินิยมชอบโดยบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดยึดหลักผู้เสพคือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม พร้อมทั้งมีกลไกติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างจริงจังในการป้องกันปัญหาด้วยการแสวงหาความร่วมมือเชิงรุก 2) มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อให้เป็นกฎหมายที่เป็นธรรมเปิดเผยเป็นการปรามการกระทำผิดและสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐให้ปฏิบัติงานได้รวดเร็ว ถูกต้องยุติธรรมเพื่อสอดคล้องกับความเห็นของประชาชนว่าบทลงโทษ และความเอาใจจริงเอาใจของรัฐบาลนั้นมีอยู่ในระดับต่ำ และไม่ต่อเนื่อง 3) มาตรการปราบปรามที่ทัน สมัย รวดเร็วแน่นอน รุนแรง โดยใช้มาตรการสกัดกั้น วัตถุประสงค์ตั้งต้นและตัวยาเสพติดที่นำเข้ามาจากต่างประเทศทำลายเครือข่ายวงจรการค้ายาเสพติดการตั้งด่านสกัด การสร้างระบบข่าวโดยมีสมาชิกในการแจ้งข่าว รวมถึงการตั้งอาสาสมัครยาเสพติดในหมู่บ้านนอกจากนี้มีการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยมีการลงโทษอย่างเฉียบขาด และสร้างเครือข่ายในระดับชุมชนเช่น โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน โครงการลดกลุ่มเสียงนอกสถานศึกษาด้านภัยยาเสพติดโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE โครงการส่งเสริมบทบาทภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมป้องกันยาเสพติด โครงการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพชุดปฏิบัติการประจำตำบลเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

นอกจากนี้ แนวทางสร้างการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นโดยเฉพาะการดึงภาคีเครือข่ายอย่างสถานีตำรวจ วิทยาลัยชุมชน โรงเรียนบ้านปากปวนเข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเข้ามาร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลปากปวนเพื่อให้การดำเนินการป้องกันเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่โดยที่ ต้องมีการจัดการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นภาพการรณรงค์ที่ชัดเจน ซึ่งจากการศึกษาของชัยฤทธิ์ ศรีวาริรัตน์ (2556) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการในการให้คำแนะนำ แก้ไขและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังอยู่เสมอ เช่นเดียวกับการเร่งให้มีโครงการเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ เช่น โครงการพานักเรียนเยี่ยมคุก โครงการโรงเรียนสีขาวสร้างความเข้มแข็งให้กับ

สังคม การจัดให้มีการประชุมหมู่บ้านด้านยาเสพติด การมีมาตรการไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีเข้าไปมั่วสุมในสถานบริการ ตลอดจนมีการจัดประชุมในหน่วยงานราชการและโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นต้องมีการแก้ไขร่วมกันอย่างเป็นกระบวนการการโดย การให้ความสำคัญกับสถาบันทางสังคมอย่างโรงเรียน สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อนที่อยู่ในพื้นที่ ถือว่าเป็นกลุ่มที่เป็นปัจจัยหลักและมีอิทธิพลต่อการติดยาเสพติดในการจัดให้มีกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดและการแนะนำถ่ายทอดโทษของยาเสพติดให้กับสังคมได้รับรู้ และมีกิจกรรมการให้การช่วยเหลือ บำบัดผู้ติดยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมกว่าที่เป็นอยู่เพื่อให้ยาเสพติดหมดไปจากสังคม อย่างไรก็ตามปัจจัยทางสังคมที่จะส่งผลทำให้กระบวนการต่อต้านยาเสพติดได้ผลต่อการดำเนินการอาจใช้ปัจจัยร่วมดังนี้ 1) ปัจจัยกลไกรวมของรัฐที่ต้องมีการสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรมโดยต้องสร้างช่องทางให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 2) ปัจจัยด้านประชาชนที่ต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในการทำงาน การประสานงานและการรับรู้ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง 3) ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องมีการศึกษาชุมชนท้องถิ่นเพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด พร้อมกับการพัฒนาอย่างเหมาะสมที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นนั้นๆ 4) ปัจจัยด้านการจูงใจ ที่เกิดจากการได้รับผลประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมและตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งภาคประชาชนก็จะให้ความสนใจและห่วงกังวลร่วมกันเมื่อเกิดความเดือดร้อนหรือกังวลร่วมกัน

4. แนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

จากการดำเนินกิจกรรมการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง หลังการเข้าร่วมกิจกรรม ภาพโดยรวม อยู่ในระดับดีอย่างยิ่ง A โดยมีคะแนนที่ทำได้รวมทั้งสิ้น 20 ราย เป็น 680 คะแนน คิดเห็นร้อยละ 97.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า ทุกรายอยู่ในระดับ ระดับดีอย่างยิ่ง A ทุกคน โดยมีคะแนนสูงสุดเต็ม 35 คะแนนจำนวน 5 คน รองลงมาคือ 34 คะแนน 11 คน และมีคะแนนต่ำที่สุด คือ 32 คะแนน จำนวน 1 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงความเป็นมาของโครงการอย่างชัดเจน พร้อมทั้งการสนทนาถึงสถานการณ์ในพื้นที่ ทั้งทางจากรายงานของทางราชการและการระดมจิตทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ทราบสภาพและปัญหาได้ทราบ ผู้ที่พอทราบก็ได้รับข้อมูลเสริมที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนได้มีการเตรียมตัวก่อนการศึกษาดูงาน มีการเตรียมคำถามด้วยเทคนิคการมอบหมายงานให้รับผิดชอบในการถามคำถาม และมีความรับผิดชอบเป็นอย่างดีทุกราย ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นจึงสามารถทำแบบวัดได้อยู่ในระดับดีอย่างยิ่งทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชัย วัฒนาอุดมชัย ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ และจุฬารัตน์ โสตะ (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร

ฝึกอบรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดหลังจากเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

จากการดำเนินกิจกรรมการวิจัยพบว่า แนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ภาพโดยรวมอยู่ในระดับ คืออย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เป็นอันดับแรก ($\bar{x}=5.95$ S.D. =0.22) มี จำนวน 6 ข้อ คือ ข้อ 2 การร่วมกระบวนการพัฒนาเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในครั้งนี้ทำให้ท่านเสียเวลาไม่คุ้มค่า ข้อ 4 เนื้อหาในกระบวนการมีความน่าสนใจ ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อ 5 สถานที่และแหล่งการเรียนรู้มีความเหมาะสม ข้อ 9 กระบวนการระดมจิตทำให้ท่านได้มีโอกาสได้เกิดการเรียนรู้ใหม่มีมุมมองที่กว้างขึ้น ในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ข้อ 11 กิจกรรมกลุ่มทั้งรายคู่ กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่เป็นเทคนิคที่เหมาะสมต่อกระบวนการครั้งนี้ และข้อ 15 ภาพทั้งหมดของกระบวนการทำให้ท่านมีความประทับใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 13 ท่านได้รับการดูแลจากกระบวนการ ($\bar{x}=5.50$ S.D.=0.69) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใช้วิธีการที่หลากหลายประกอบด้วยการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning) ร่วมกับการศึกษาดูงานและมอบหมายงาน ภายในกิจกรรมจะใช้เทคนิค ชุมชนการเรียนรู้ (learning community), การระดมจิต (mind Storming), สนทนา (dialogue), การฟังด้วยใจอย่างลึกซึ้ง (deep listening), การสะท้อน (reflection), การถอดบทเรียน (Lesson Learned) ประกอบเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพื้นที่ที่ปลอดภัย มีความรู้สึกผ่อนคลายในการร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับ Claiborne, Morrell, Bandy and Bruff (อ้างถึงใน ฆนัท ธาตุทอง, 2559). ที่กล่าวไว้ว่า การศึกษานอกสถานที่เป็นการให้ผู้เรียนได้ออกไปค้นพบและเผชิญเหตุการณ์นอกห้องเรียนเป็นการเพิ่มทักษะทางสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์มากขึ้น เป็นกิจกรรมย่อยกิจกรรมหนึ่งที่จัดเสริมให้กับผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการสังเกตด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สำรวจ บันทึก และสะท้อนการเรียนรู้เป็นรายกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้สอนไม่สามารถนำสิ่งเหล่านี้มาให้ผู้เรียนภายในห้องเรียนได้ เช่น การทำงานของไปรษณีย์ ซึ่งการเรียนรู้แบบอื่นๆ ทั้งการบรรยาย การเล่าเรื่อง การให้ผู้เรียนดูภาพ ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายได้ นอกจากนั้นจะทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจและรู้สึกตื่นเต้น ประทับใจและจดจำได้ดี ทั้งนี้ ผู้ใช้เทคนิคนี้ต้องศึกษา สำรวจ ประสานงาน จัดเตรียมสถานที่ที่จะให้ผู้เรียนได้ไปศึกษา มีการจัดเตรียมประเด็น ใบงานหรือคำถาม และแจ้งให้ผู้เรียนทราบ หากมีจุดเน้นสำคัญหรือสิ่งที่ควรระมัดระวังต้องแจ้งย้ำให้ผู้เรียนทราบทุกคนก่อนออกเดินทางควรมีการแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรม และกลับมาสรุปความรู้ ประเด็นและประสบการณ์ที่ได้รับ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ดังนั้นการพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่จึงถือเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรมีการขยายผลนำแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ไปขยายผลใช้กับเด็กและเยาวชนทุกคน ซึ่งอาจจะจัดให้มีขึ้นหลายๆ รุ่น เพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพที่สุดในแต่ละรุ่นควรใช้จำนวนเท่าที่พบในการศึกษาวิจัย หรือมากกว่านี้ไม่เกินรุ่นละ 5 คน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลปากปวน

ควรมีการนำเอาแนวทางไปจากผลการศึกษาไปกำหนดยุทธศาสตร์และกิจกรรมของเทศบาลตำบลเพื่อการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน